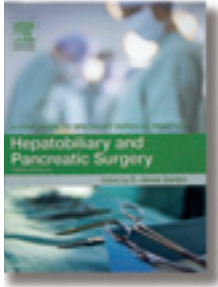

Nytt og nyttig om lever-, galle-, milt- og pancreaskirurgi

O. James Garden

Hepatobiliary and pancreatic surgery

435 s, tab, ill. Oxford: Saunders Elsevier, 2005.
Pris USD 99
ISBN 0-7020-2736-7

Boken inngår i serien «A companion to specialist surgical practice» som i alt består av åtte bøker, og som ble lansert første gang i 1997. Disse bøkene dekker hver sine temaer: generell og akutt kirurgi,

oesofagus- og ventrikkelkirurgi, kolorektal kirurgi, mammakirurgi, endokrin kirurgi, karkirurgi, transplantasjonskirurgi – og så den foreliggende bok om lever-, galle-, milt- og pancreaskirurgi.

Redaktøren er også redaktør for den komplette serien, som nå kommer i sin tredje utgave. Foreliggende bok er blitt betydelig revidert siden forrige utgave i 2001. Først og fremst har man tatt med flere bidragsyttere utenfor Storbritannia, noe som bidrar til å gi hele fremstillingen et mer internasjonalt preg; f.eks. har Steven M. Strasberg (St. Louis, USA) skrevet et verdifullt og nyttig anatomikapittel. Laparoskopisk undersøkelse og vurdering er belyst i et informativt kapittel av Dirk J. Gouma og medarbeidere fra Amsterdam. Nytt er også et kort og oversiktlig kapittel om kirurgisk relevante sykdommer og skader i milten. Layouten er endret og forbedret – teksten er trykt i to spalter, noe som er mer leservennlig. Viktige kliniske poeng er uthevet og markert med et «skalpellikon» i marginen, og hvert kapittel avsluttes med en ramme som inneholder «faktapunkter». Referansene er til dels svært godt oppdaterte til lærebok å være, og spesielt sentrale referanser er også markert med samme «skalpellikon», og gjerne med en kort kommentar.

En rekke trykkfeil og mangler ved referansene i den forrige utgaven er rettet opp, og bortsett fra feil tekst til en fargefigur (plate 10) i denne utgaven, er det svært lite å bemerke.

Teksten er godt illustrert og utdypet med bruk av tabeller, algoritmer, strektegninger, røntgenbilder og noen bilder i svart-hvitt. Enkelte av disse bildene er samlet på en egen side, og der trykt i farger.

Jeg synes denne boken fortjener stor utbredelse. Den er overkommelig i volum, teksten og stoffet er presentert på en lettfattelig og god måte, og de faglige synspunkter og vurderinger synes i stor grad å være i tråd med klinisk praksis – også i vårt land. De ulikheter og mulige kontro-

verser som finnes, er ikke større enn at de kan virke faglig utfordrende.

Papiret er fint og innbindingen solid. En god indeks er nyttig for raskt å finne ønsket informasjon. Med sin begrensning i omfang og faglige detaljer er dette ikke å anse som et tradisjonelt oppslagsverk, men trolig er bruksverdien likevel svært høy. For kirurger i utdanning vil nok flere av bøkene i denne serien være relevante. Og for gastrokirurger som trenger oppdatert kunnskap innen lever-, galle-, milt- og pancreaskirurgi er den foreliggende boken en god investering – både i tid og penger.

Jon Arne Søreide

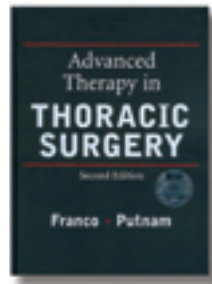
Kirurgisk avdeling
Stavanger Universitetssjukehus

Thoraxkirurgi for viderekomne og for dem som vil bli det

Kenneth L. Franco, Joe B. Putnam Jr., red.

Advanced therapy in thoracic surgery

2. utg. 548 s, tab, ill. London: BC Decker, 2005.
Pris USD 88
ISBN 1-55009-080-1

Formålet med boken er å oppsummere detaljert fremskrittene i thoraxkirurgi og å utdype områder og behandlingsteknikker som ennå ikke er utbredt i daglig behandlingspraksis. Første utgave kom i 1998.

82 eksperter i kirurgi og anestesologi fra Nord-Amerika har bidratt.

Det er 44 kapitler innen spesielle emner i ikke-kardial thoraxkirurgi. Flere av kapitlene er som i en lærebok i diagnostikk og behandling. Men dette er ikke en tradisjonell, altomfattende lærebok. Det er en bok for thoraxkirurger som her kan få repetert basale kunnskaper og samtidig bli oppdatert. Hva de fleste vil kalle avansert thoraxkirurgi er grundig behandlet. Også emner som er på siden av det rent kirurgiske er omtalt, som for eksempel hemoterapi. Det er fortsatt ikke tilgjengelig gode erstatninger for blod. Anestesi og smertelindring har et fyldig kapittel.

Neoadjuvant behandling, stråler og/eller kjemoterapi før operasjonen, gir bedret overlevelse ved middelstore tumorer med lymfeknutespredning. Man håper at denne behandlingen skal kunne hjelpe ved andre stadier av kreftsykdommen. De seneste resultater blir analysert. Kirurgi har sin plass ved småceller lungekreft med små tumorer uten lymfeknutespredning.

Genterapi har ikke hatt gjennombrudd i lungekreftbehandlingen, men oversikten er opplysende. Ellers blir vi oppdatert på mekanisk lungestøtte (ECMO/ECLA) og

utviklingen av kunstige lunger (her er det et stykke igjen). Transplantasjonsteknikker og problemene rundt lungetransplantasjoner vies stor plass. Trombektomi ved pulmonal hypertensjon på tromboembolisk grunnlag er nede i 5 % mortalitet ved engasjerte sentre. Kirurgi ved alle slags tumorer, cyster, infeksjoner, karanomalier og misdannelser i lunge og brystvegg er behandlet.

Bildedagnostikk ved positronemisjons-tomografi, PET-scan, er avspist med noen få linjer. Avspeiler det en sunn skepsis til en kostbar metode?

I kapitlet om lim og adhesiver er ikke kolagenmatter med fibrinogen/trombin omtalt. Disse har flere av oss erfart er gode ved vanskelige lekkasjer.

I motsetning til i hjertekirurgien har databaser med angivelse av risikojustert mortalitet manglet i generell thoraxkirurgi. I 2002 laget Society of Thoracic Surgeons en base. I Norge er en slik base etablert av Norsk thoraxkirurgisk forening ved overlege Steinar Solberg.

Hvert kapittel har en fyldig litteraturliste, men dessverre ikke alfabetisk. Indeks er god, og med boken på en medfølgende CD blir søking lett.

Boken er i stort format, solid innbundet med tydelige strektegninger og gode svart-hvitt-fotografier av preparater og av røntgenbilder. De tekniske illustrasjonene er gode. Alle thoraxkirurger vil ha glede av boken. Den egner seg for alle avdelinger hvor det drives opplæring i thoraxkirurgi.

Johan Pillgram-Larsen

Thoraxkirurgisk avdeling
Ullevål universitetssykehus